

GROEIEN IN HET GELOOF

Opgedragen aan mijn zoon Joost vanwege zijn betrokkenheid

G. van den End

W
E
E
E
O
R
S
K
I
L
L
E
W
G
E
E

Achtste druk 2019 © Uitgeverij KokBoekencentrum, Utrecht

Ontwerp omslag: Garage BNO
Vormgeving binnenwerk: v3-services, Baarn

ISBN 978 90 435 3300 3
ISBN e-book 978 90 435 3301 0
NUR 700

© 1996 Uitgeverij Kok, Kampen

www.kokboekencentrum.nl

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

- Ten geleide 7
- 1 *De Bijbel over de geestelijke groei* 9
1. Niet vanzelfsprekend 9
 2. Geestelijke onvolwassenheid 10
 3. Vier kenmerken 12
 4. Diverse bijbelplaatsen 14
 5. Samenvatting 20
- 2 *De inhoud van de geestelijke groei* 23
1. De kennis van Christus 25
 2. Verzegeling met de Geest 34
 3. Vervulling met de Geest 36
 4. Bekering 39
 5. Schuldbesef 42
 6. Heiliging 45
 7. Lijden 59
 8. Aanvechtingen 63
 9. Volharding 67
- 3 *De middelen tot geestelijke groei* 71
1. Het Woord van God 71
 2. De sacramenten 79
 3. Gebed 84
 4. Omgang met andere christenen 90
 5. Het lied 95

- 4 *Belemmeringen voor de geestelijke groei* 103
1. Individualisme 103
 2. Vluchtig leven 105
 3. Materialisme 106
 4. Wereldgelijkvormigheid 108
 5. Karikatuurbeelden van God 110
 6. Zelfgenoegzaamheid 111
 7. Twijfelzucht 113
 8. Onbeleden zonden 114
- 5 *Doel van de geestelijke groei* 117
1. De eer van God 117
 2. Persoonlijke zekerheid 119
 3. Het winnen van onze naaste 120

Literatuur 125

TEN GELEIDE

Een veel gehoorde klacht is dat de verkondiging zo vaak blijft steken in de oproep tot bekering en zo weinig ingaat op het leven vanuit de bekering. Het leven uit Christus, uit zijn volheid door de Geest zou maar weinig aan de orde komen. Deze klacht horen we niet alleen in de kerk maar ook in evangelische gemeenten. Ook daar zouden pasbekeerden nietige kasplantjes blijven, doordat zij niet gevoed, opgebouwd en onderwezen worden. Gesteld dat deze beschuldiging terecht is, zou dit manco dan te wijten zijn aan de voorgangers? Of zou er sprake zijn van een hoorcrisis?

Opmerkelijk is dat er in onze tijd tegelijk een uitgesproken verlangen is naar geestelijke verdieping en naar persoonlijke geloofsofbouw. Er is een grote behoefte om de schrale spiritualiteit te verrijken. Steeds sterker wordt er geroepen om oprechte onderlinge verbondenheid in de gemeente.

Te midden van deze vragen wil dit boek enige hulp bieden om te groeien in het geloof. Ik ben mij er ten volle van bewust dat de groei van de enkele gelovige nooit losgemaakt kan worden van het horen tot de gemeente en het verkeren in de kring van de gelovigen. Zijdelings komt dit dan ook ter sprake.

Het hoofddaccent valt echter op het persoonlijke: wat is groeien in het geloof, welke middelen zijn daartoe dienstbaar, wat kunnen in dit opzicht belemmeringen zijn.

Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal gespreksvragen, zodat dit boek niet alleen voor persoonlijk gebruik, maar ook in kringverband goede diensten kan bewijzen.

Dit werk pretendeert geen afgeronde studie te zijn. Omdat het niet te omvangrijk mocht worden, heb ik mij de nodige beperkingen op moeten leggen. Mijn wens is dat zij die dit boek ter hand nemen, gaan nadenken en mogen komen tot een geestelijke verdieping.

Rijssen, januari 1996

1. DE BIJBEL OVER DE GEESTELIJKE GROEI

1. *Niet vanzelfsprekend*

Alles wat leeft groeit. Dat zien wij om ons heen. Wanneer het voorjaar is aangebroken en de regen is gevallen en ook de zon zich laat zien, dan komt het gras op, terwijl alles uitloopt. En als de lammeren enkele maanden buiten hebben gelopen, dan valt ons ineens op dat ze gegroeid zijn.

Zo is het niet alleen in de natuur, maar ook in ons gezin. Wanneer er een kind is geboren, is alles even klein en teer. Maar na enkele maanden is dat tere eraf: we zien een duidelijke ontwikkeling. Een jongen wordt een puber, en een puber een man. Een meisje rijpt en groeit uit naar volwassenheid. Inderdaad, alles wat leeft groeit.

Wat niet leeft kan geen groei vertonen. Ook dat zien wij om ons heen. Dood houdt blijft, ondanks de regen, de zon en de warmte, dood. En wat dood is, is onvruchtbaar.

Wil er van geestelijke groei sprake zijn, dan moet er geestelijk leven zijn. Geestelijk leven is te typeren als geloof, als leven in en uit het geloof.

Daar zou heel veel over te zeggen zijn. Maar heel kort kunnen wij het zo zeggen: geloof is kennen en vertrouwen. Die twee, en dan altijd zo dat ze aan elkaar zijn verbonden. God zo kennen, dat wij ons hartelijk aan Hem toevertrouwen. En dat allemaal door Christus. Geloof is een persoonlijke verhouding van een zondig mens tot een genadig God. Het is het herstel van de verhouding, waardoor een vijand van God een kind van God wordt. En dat

door de gemeenschap met Christus. Het zaad van het Evangelie ging wortelen in ons hart en ontkiemde. Het ging vrucht dragen: kennis en vertrouwen.

Dat dit laatste niet vanzelfsprekend is wordt ons duidelijk uit de gelijkenis van het zaad in Mat. 13. Daarin vertelt Jezus hoe verschillend de uitwerking van de prediking van het Evangelie kan zijn. Het zaad valt in de goede aarde, maar ook langs de weg en op steenachtige plaatsen en tussen de dorens. En op de laatste drie plaatsen draagt het uiteindelijk geen vrucht. De oorzaak daarvan moeten wij niet zoeken in het zaad dat is uitgestrooid, maar in de bodem waarin het valt. Niet allen hebben Jezus' Woord aangenomen en niet door allen is het gehoorde Evangelie blijvend ontvangen. Er waren er in Jezus' dagen die horende doof en ziende blind waren. Maar waar het woord gehoor vindt, worden wij gebracht in de gemeenschap met Christus. Door het geloof worden wij aan Hem verbonden.

De Bijbel noemt dat de wedergeboorte. Jezus heeft daar uitvoerig over gesproken met Nicodemus, een vooraanstaand man uit de kring van de Farizeeën (Joh. 3). We zouden de wedergeboorte kunnen typeren als een totale vernieuwing. Die vernieuwing betreft niet alleen ons uiterlijk gedrag, maar ook de diepste kern van ons bestaan. Het hart wordt verbroken, het verstand wordt verlicht, de wil wordt omgebogen en de gevoelens krijgen een nieuwe richting. De diepste kwaal van ons leven wordt blootgelegd: de zonde. En tegelijk geven wij ons onvoorwaardelijk over aan de Zaligmaker, om voortaan helemaal uit Hem te leven.

2. *Geestelijke onvolwassenheid*

Die gemeenschap met Christus is zo nauw dat de Bijbel daarvoor het beeld gebruikt van de wijnstok en de ranken (Joh. 15). Zo'n rank wordt geënt, ingelijfd in de wijnstok en is nu helemaal afhankelijk van die wijnstok. Zo is het nu met het nieuwe leven van het geloof. De plant van ons leven komt in de nieuwe grond van Christus en zijn verdiensten en trekt voortaan daaruit zijn levens-

sappen. Om zo ook te groeien en vrucht te dragen. En Jezus zegt dan: 'Wie in Mij blijft en Ik in hem die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen' (Joh. 15:5). En om dat vrucht dragen gaat het.

Behalve het beeld van de wijnstok en de ranken gebruikt de Bijbel op verschillende plaatsen ook het beeld van het kind (1 Kor. 3:1-3). Een pasgeboren kind zal als het goed is een geleidelijke groei vertonen. Daarvoor ontvangt het zorg en voedsel, het krijgt onderwijs en dat alles met de bedoeling dat het komt tot rijping, tot volwassenheid, tot een duidelijk onderscheid van goed en kwaad.

Om die groei gaat het immers. En zoals nu een kind volwassen wordt, zo dient ook een christen tot geestelijke volwassenheid te komen, tot mannelijke rijpheid, tot een duidelijk onderscheidingsvermogen.

Helaas ontbreekt het daar nogal eens aan. De gemeente die naar Christus' naam genoemd is, is lang niet altijd een volwassen gemeente die op een evenwichtige wijze en met een weloverwogen keuze in de vele levensvragen haar weg door deze wereld gaat. En dat geldt ook nogal eens van christenen persoonlijk.

John Stott zegt in zijn boek *De basis van het bijbelse geloof*: 'Het is de tragiek van veel christenen dat ze, hoewel ze wedergeboren zijn, nooit opgroeien. Er zijn er zelfs die aan geestelijke infantiliteit lijden.' Dat is een krasse uitspraak, die ons tot nadenken mag stemmen. Hoevelen zijn in onze dagen niet onzeker, onevenwichtig, twijfelend, soms achter façades van uiterlijke heldhaftigheid en stoerheid. Dat is een teken van onvolwassenheid. Vaak is dat het resultaat van een verstoord groeiproces. Als er in de prediking op de zondag vanuit de volheid van het leven met Christus door zijn Geest wordt gesproken, laten velen het al gauw afweten. Zij vinden het te hoog gegrepen. Er is meermalen sprake van geestelijke traagheid en gemakzucht. Over heel het geestelijk leven en alle geestelijke werkzaamheden hangt een sluier van matheid en ingezonkenheid.

3. Vier kenmerken

De Bijbel laat ons duidelijk zien waarin die geestelijke onvolwassenheid uitkomt. In Hebrëen 5:11-14 signaleert de schrijver liefst vier verschijnselen bij zijn lezers waaruit blijkt dat het groeiproces stagneert. Wij willen deze verschijnselen eens nagaan en kort omschrijven.

(1) Ze zijn traag om te horen (vers 11). Bij zijn lezers merkt de schrijver onvermogen om dieper liggende geestelijke zaken te verstaan en in zich op te nemen. Hij kan bepaalde dingen niet kwijt omdat er traagheid is. Dat was aanvankelijk niet het geval. Aanvankelijk hadden zij de prediking van het Evangelie ingedronken als levend water. Ze konden er niet genoeg van krijgen. Maar dat verlangen is gaan kwijnen. Geestelijke traagheid en matheid zijn over hen gekomen.

Dat is dus mogelijk, dat het Evangelie niet landt (om zo te zeggen), omdat er bij ons een proces van ingezonkenheid is gekomen. En omdat er niet een hartelijke gerichtheid is op het Woord, wordt dit ook als saai ervaren. Er zijn andere zaken die ons dan bezighouden. Er komen allerlei dingen tussen. Dat kunnen bepaalde zonden zijn. Dat kunnen ook allerlei verleidingen zijn waaraan wordt toegegeven. Op deze wijze kunnen we achteruitgaan in het leven met Christus. U zou het kunnen vergelijken met een plant. Als een plant bloeit, bloeit alles. Als hij kwijnt, hangt alles slap. Er treedt verdorring op. En we klagen over dit en we schuiven de schuld op dat, maar de diepste oorzaak is: er is geen persoonlijk leven uit Christus meer. Traag om te horen. Er is sprake van een zekere luiheid als het gaat om het bezig zijn met het Woord van God.

(2) Het elementaire onderwijs is nog steeds nodig (vers 12). Gelet op de tijd dat de lezers reeds in het christelijk geloof staan, zouden zij in staat moeten zijn anderen te onderwijzen. Maar in plaats van leraars zijn zij nog steeds leerlingen. Ze moeten eigenlijk weer terug naar de eerste klas om het abc te leren: het elementaire onderwijs dat de kleintjes en de nieuwelingen krijgen.

Wat dat onderwijs is maakt de schrijver duidelijk in de eerste verzen van hoofdstuk 6. Het heeft alles te maken met de grond-

stukken van de christelijke leer. Die moeten hen opnieuw worden ingescherpt.

Een christen is geroepen de dingen die hij ontvangen heeft ook te delen, om anderen daarin te betrekken en zo de ander te helpen in het geloof. Als je dat niet kunt is dat een teken van geestelijke onvolwassenheid, zegt de schrijver van deze brief.

(3) Zij hebben nog steeds melk nodig en kunnen de vaste spijs niet verdragen (vers 12b en 13). Melk is voor de kinderen, voor de baby's in het geloof, om zo te zeggen. De vaste spijs is voor de volwassenen. Onder melk wordt verstaan het onderwijs in de fundamenten van het christelijk geloof: de leer van Christus, de bekering van dode werken en het geloof in God enz. (Hebr. 6:1, 2). Onder de vaste spijs moeten wij dan verstaan het diepere inzicht in de leer van het heil. Misschien dat met het eerste ook bedoeld wordt het werk van de Heere Jezus Christus op aarde, en met het laatste zijn werk in de hemel, nu Hij als de grote Hogepriester de hemelen is doorgedaan tot in het binnenste heiligdom. Hiermee wordt van de melk geen kwaad gezegd. Melk en vaste spijs zijn beide 'de gezonde leer' (Calvijn). Maar wij hebben beide nodig, melk én vaste spijs, om zo ook te kunnen groeien.

(4) Het onervaren zijn in het woord der gerechtigheid en het niet geoefend zijn in het onderscheiden tussen goed en kwaad (vers 13b, 14). Dat noemt de schrijver als vierde kenmerk van geestelijke onvolwassenheid. De zuivere kennis ontbreekt. De rechte prediking die tot het volle bijbelse inzicht brengt is hun vreemd. De opwas in het geloof als vrucht van het voortgaande werk van de Geest, verkregen in de weg van oefening, ontbreekt. En de gevolgen zijn ernaar. Wanneer wij geestelijk niet volwassen zijn, kunnen wij de dingen niet helder onderscheiden. Wij zien het zelf niet. Wij zijn wat dat betreft van anderen afhankelijk, zoals een baby ook van anderen afhankelijk is. Je moet het eten in de mond stoppen. Een baby kan zichzelf niet voeden. We zijn dus afhankelijk van anderen die wel een zekere mate van geestelijke volwassenheid hebben bereikt.

Het is goed om bovenstaande kenmerken stuk voor stuk te overwegen, en ons eigen geloofsleven hieraan te toetsen. Mis-

schien zijn wij al van kindsbeen af onderwezen in de grondbeginselen van het Evangelie. Laten wij onszelf dan de vraag stellen of dat onderwijs ook vrucht heeft gedragen. Is er die nauwe gemeenschap met Christus door het geloof? En dan niet minder: is er ook de groei in het geloof? Groei in de geheimen van Gods Koninkrijk, in genade en wijsheid? Is er een hartelijke gerichtheid op dat Woord, zodat wij anderen daarin kunnen laten delen? Zijn wij ook van de melk gekomen tot de vaste spijs? Die vragen mogen gemeenteleden zich stellen, maar ook voorgangers. Geestelijke volwassenheid bewaart ons ervoor meegevoerd te worden met de waan van de dag. We gaan heen zien door allerlei religieuze luchtballen. Wij verlangen steeds weer naar het levende Woord en naar grondige schriftstudie, zodat we staande kunnen blijven te midden van alle geestelijke verwarring.

4. Diverse bijbelplaatsen

Het is op z'n minst opvallend hoe vaak de Bijbel spreekt over het groeien van de gelovigen. De wijze waarop dat gebeurt is steeds anders, vanuit een wisselende context. Uiteraard is het ondoenlijk in dit kader alle teksten die handelen over geestelijke groei uitvoerig te bespreken. Wij moeten een keuze maken en ons beperken. We noemen een achttal schriftplaatsen om vandaaruit enkele lijnen te trekken.

- Psalm 92:13-16: 'De rechtvaardige zal groeien als een palmboom; hij zal wassen als een cederboom op Libanon. Die in het huis des Heeren geplant zijn, die zal het gegeven worden te groeien in de voorhoven van onze God. In de grijze ouderdom zullen zij nog vrucht dragen; zij zullen vet en groen zijn, om te verkondigen dat de Heere recht is; Hij is mijn Rotssteen, en in Hem is geen onrecht.'

In deze psalm gaat het over de rechtvaardige. Bedoeld wordt de mens die rekening houdt met de wil van God en zich van harte overgeeft aan zijn wet. Hij wordt allereerst vergeleken met een palmboom. Deze boom moeten wij zoeken in de vlakte; hij is

slank en sierlijk maar ook stevig. Zodra hij daartoe de kans krijgt, graaft de palmboom zijn wortels in de grond, die zich dan naar alle kanten vertakken.

Hij zoekt zoveel mogelijk vastheid voordat hij in de hoogte gaat groeien. Hij boort zijn wortels net zo lang de diepte in, totdat zij terechtkomen in de verborgen wateraders die ondergronds aanwezig zijn. Daar ligt zijn voedingsbodem. De palmboom kan wel twee eeuwen oud worden, en de cederboom (eveneens genoemd in deze psalm) nog ouder. Deze laatste, die we meer in het gebergte moeten zoeken, staat eveneens bekend om zijn groeikracht en niet minder om zijn heerlijke reuk.

Evenals deze bomen groeien de rechtvaardigen voorspoedig, en wel omdat zij dicht bij God leven en in zijn onmiddellijke nabijheid verkeren (de voorhoven des Heeren). Zij zijn altijd vruchtbaar en opvallend fris. Ze verkondigen voortdurend de lof van God.

- Hand. 6:7: 'En het Woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer; en een grote schare van priesters werd het geloof gehoorzaam.'

Er is hier sprake van een numerieke groei van de gemeente. Opvallend is dat deze groei wordt toegeschreven aan het wassen van het Woord. Daar ligt het geheim van de groeikracht van de gemeente. Het Woord is er de bron, de kracht en de maatstaf van. En dat alles nadat onenigheden binnen de gemeente uit de weg zijn geruimd door maatregelen die op onderlinge aandacht en dienstbetoon, op toezicht en hulpverlening zijn gericht (6:1-6). De apostelen krijgen ruimte en tijd om bezig te blijven met de prediking. Het Woord groeit, dat wil zeggen het verbreidt zich. De kracht van het Woord is sterker dan het verzet ertegen. Zelfs uit de kringen van de bestrijders worden velen voor het geloof in Christus gewonnen.

- 1 Kor. 3:3,7: 'Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt, maar God heeft de wasdom gegeven. Zo is dan noch hij die plant iets, noch hij die nat maakt, maar God, Die de wasdom geeft.'

Paulus beschuldigt in dit hoofdstuk de christenen van Korinte van een onvolwassen gedrag. Ze zijn onvolwassen in het geloof, zodat zij aan de diepere dingen nog niet toe zijn.

De gelovigen in Korinte zijn nog steeds aangewezen op babyvoeding (vers 2). Hij typeert hen als ruziënde kinderen, die nog geen goed onderscheid kunnen maken tussen hoofd- en bijzaken. Zij gaan met hun voorgangers op de loop en maken er halve goden van. De een van deze, de ander van die. Zij steken elkaar de loef af, en het grijpt als een vuur om zich heen. Iedereen in de gemeente wordt geacht aan dat partijzuchtig streven mee te doen.

De apostel neemt dit hoog op. Men beseft in Korinte niet dat alle werkers in de dienst van het Evangelie slechts dienaren zijn die het eigenlijke werk moeten overlaten aan God. Op Hem zijn ze allen aangewezen. De groei van de gemeente en in het persoonlijk leven van iedere gelovige komt van God. Hij geeft de wasdom.

- Efeze 2:21, 22: 'Op welke het gehele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heilige tempel in de Heere. Op Welke ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest.'

De gemeente wordt hier getekend onder het beeld van de tempel van God. Jezus Christus is daarvan de voornaamste hoeksteen, de eigenlijke grondsteen. Op Hem rust het gebouw van de gemeente, de geestelijke tempel die uit gelovigen uit Joden en heidenen wordt gebouwd. Het gebouw bestaat uit mensen die, hoe verschillend onderling, allemaal aan Hem zijn verbonden. Er is een eenheid. De Heilige Geest is voortdurend bezig zondaren te winnen voor Koning Jezus en ze als stenen in te voegen in zijn gemeente. Dat werk gaat nog steeds door. Dat zegt het woordje 'opwast'. Het staat er in de tegenwoordige tijd.

Onder Israël woonde God in de tabernakel en in de tempel achter het voorhangsel. Zo wil Hij sinds Pinksteren wonen in zijn gemeente. Dat is zijn thuis. Daar bewijst Hij zijn liefde aan zijn kinderen. Geestelijke groei is te danken aan het werk van de drie-enige God.

- Efeze 4:15, 16: 'Maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem, Die het Hoofd is, namelijk Christus. Uit Wie het gehele lichaam, bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrengring,

naar de werking van ieder deel in zijn maat, de wasdom van het lichaam bekomt, tot opbouwning van zichzelf in de liefde.'

De eerste tijd na hun bekering lijken veel gelovigen vaak op onmondige kinderen. Ze zijn nog onervaren in de dingen van het geloof. Men kan ze nog van alles wijsmaken. Ze worden nogal eens heen en weer geslingerd als een stuurloos schip, een speelbal van komende en gaande filosofieën. Onder het mom van vertrouwde klanken en termen worden dwalingen geïntroduceerd die afvoeren van de goede koers achter Christus. Er is alleen 'overlevingskans' als de band met Christus strakker wordt aangehaald. De gemeente dient toe te groeien naar haar Hoofd. En het Hoofd van de gemeente, Christus, is in de hemel. Daarom oriënteert de gemeente zich in toenemende mate op Hem. Dit laatste is een absolute voorwaarde om tot volle groei te komen en zichzelf op te bouwen in de liefde. De gemeente kan alleen maar werkelijk groeien in de geloofskennis en liefde als zij zich onophoudelijk richt op Christus. Het betekent dat Christus metterdaad groter plaats krijgt in ons leven. 'Niet meer ik, maar Christus leeft in mij' (Galaten 2:20).

Tegelijk zijn alle leden van de gemeente, ieder met de hem toebedeelde gave, bij die groei heel actief betrokken. Geen enkel verbindingslid mag ontbreken. Zo wordt de gemeente samengevoegd en vastgemaakt. De verbinding tussen de delen is als het cement dat de stenen aan elkaar verbindt. Het is de liefde die alle delen, ieder met zijn gaven, samenbindt tot een lichaam. Wat de apostel in Efeze 4 vooral wil benadrukken is dit: een gemeente die zich niet voortdurend op Christus oriënteert, blijft steken in haar groei.

- Kolossenzen 2:6, 7: 'Gelijk gij dan Christus Jezus de Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem; geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigt in het geloof, gelijk gij geleerd zijt, overvloedig zijnde daarin met dankzegging.'

Wie Christus eenmaal heeft aangenomen als Heere, kan en mag zich niet laten betoveren door allerlei menselijke speculaties en overleveringen. Wij dienen ons niet te laten meevoeren door theorieën of ideologieën die ons van Christus vandaan halen.

Het is: Christus aannemen, maar vervolgens ook in Hem blijven, in Hem blijven wandelen. Dit wandelen (als een opdracht hier gesteld) wil zeggen: laat heel uw bestaan door Christus en zijn Woord bepaald worden. Om dit appèl te illustreren gebruikt Paulus vier werkwoorden. Het eerste is wortelen. De gelovigen moeten in Christus geworteld zijn. Zoals een boom zijn levenssappen via de wortels uit de aarde haalt, zo kan een christen slechts leven als Christus zijn voedingsbodem is. Een christen die in Christus geworteld is, mag ook elke dag uit Hem ontvangen wat nodig is. Zo gaat hij groeien: opwassen in de kennis van God (1:10).

Verder gebruikt de apostel het werkwoord bouwen. Christus is ook fundament, op Wie de gemeente gebouwd wordt (vgl. Ef. 2:21, 22). Een huis met een stevig fundament wankelt niet. Wie leert bouwen op Christus Jezus zal niet wankelen. Tegelijk worden de Kolossenzen opgeroepen bevestigd te worden in het geloof. Dit werkwoord wijst op de vastheid en de stabiliteit in het geestelijk leven, wanneer wij blijven bij de Schriften en de leer die ons is overgeleverd. Als de gelovigen in Kolosse vasthouden aan wat hun geleerd is, zal de dwaalleer geen vat op hen krijgen. Hoe meer wij op Christus zijn gericht, hoe dichter wij bij Hem leven, hoe meer zal er vastheid en zekerheid groeien in ons leven. Zo loopt ons leven over van dankbaarheid. Wie wandelt in Christus wordt een dankbaar mens. Wie zijn wortels geslagen heeft in Gods ontferming, gaat de Heere prijzen.

- 1 Petrus 2:2: 'En als nieuwgeboren kinderkens, weest zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij daardoor moogt opwassen.'

Petrus gebruikt hier het beeld van pasgeboren kinderen. Die hebben als zij gezond zijn honger; ze verlangen naar melk. Wanneer zo'n pasgeborene niet op tijd te drinken krijgt, dan laat hij zich wel horen. Zonder het zich bewust te zijn zoeken ze te groeien. Zo moet het ook zijn met de gelovigen, zegt Petrus. Zij moeten begerig zijn naar melk.

Anders dan in 1 Kor. 3:2 en Heb. 5:12, waar de gemeente de vaste spijs van het Woord niet verdraagt en in de eerste beginselen

blijft steken, wekt Petrus hier op tot het gebruik van de melk van het Evangelie. De tegenstelling melk en vaste spijs is hier niet aan de orde. Waar het Petrus om gaat, is dat de gelovigen van alle (leef)tijden en van alle grootte, naar het Woord van God moeten verlangen, zoals pasgeboren kinderen naar melk verlangen, even vinnig en vurig. Die melk noemt hij redelijk en onvervalst, zeg maar: zuiver en puur. Alleen zo zijn zij in staat het onzuivere en vuile af te leggen, het bedrog dat in vers 1 genoemd is.

Er is hier sprake van opwassen tot zaligheid (NBG). Het einddoel is nog niet bereikt. De volkomen verlossing wacht nog. Er zijn nog tegenkrachten die deze gelovigen buiten bereik van de zaligheid willen houden. God geeft de middelen, en wie deze middelen gebruikt zal de zaligheid, de volkomen verlossing ontvangen.

- 2 Petrus 3:18a: 'Maar wast op in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus.'

Dit woord van Petrus klinkt tegen de achtergrond van afval. Het gevaar is niet denkbeeldig dat de gelovigen zich laten meeslepen in de dwaling van de zedelozen. De spotters lieten zich duidelijk horen. Zij vonden het belachelijk dat er nog mensen waren die zich hielden aan de woorden van Jezus, en gelovig de dag van zijn wederkomst verwachtten. En wat ze zeiden loog er niet om: wat zie je er nu van? Jezus Christus komt niet (vers 3). Leef en geniet want morgen zijn wij dood. Verleiders noemt Petrus hen. Gruwelijke mensen (vers 17). En nu is het enige middel om staande te blijven: het wortelen in Christus, vastgroeien in Hem. De beste afweer tegen de dwaling is de geestelijke groei. Ze is een eerste vereiste om de dwaling te weerstaan. Ze is noodzakelijk om te overleven. Het gaat om verdieping van inzicht in de persoon van Christus en in zijn heilswerk. Een inniger en voller gemeenschapsbeoefening met Hem is nodig: in gebed, vertrouwen, onderworpenheid en gehoorzaamheid. Let op de volgorde: we leren Hem eerst beter kennen door de genade die op grond van het verlossingswerk ons deel mag zijn.

5. *Samenvatting*

Wanneer wij bovenstaande bijbelse gegevens overzien, zouden wij die als volgt kunnen samenvatten.

- Voor geestelijke groei is de levensgrond waarin de gelovigen staan van groot belang: het is een wortelen in Christus. Hij is de oorsprong en de stuwkracht. Alleen door de diepe verbondenheid met Hem is het mogelijk vrucht te dragen.
- De groei van de enkele gelovige kunnen wij nooit losmaken van de groei in de gemeente. De gemeente wordt vergeleken met een gebouw, waarin iedere gelovige een eigen plaats inneemt. Het is als met een lichaam: ieder lid heeft een eigen functie. Men mag het gemeentelijke en het persoonlijke niet tegen elkaar uitspelen.
- Geestelijke groei betekent nooit een zelfstandig worden ten opzichte van Christus. Wie zich aan Christus niet houdt, verspeelt de groei. De werkelijke groei bestaat in diepere afhankelijkheid van Hem. Hoe dichter bij Hem, hoe meer levend uit Hem, hoe minder onmondig.
- Het eigenlijke werk verricht God zelf. Het kan allemaal in een gemeente perfect in orde zijn; er kunnen voortreffelijke planters en besproeiers zijn, de wasdom is echter aan God voorbehouden. De geestelijke groei is het werk van Christus, door de Heilige Geest, naar het welbehagen van God de Vader.
- Geestelijke groei is een voorwaarde om stand te kunnen houden tegen dwaalleer. Waar de groei stagneert lopen wij het risico in de verleidingen te worden meegetrokken. Ook met het oog op de volkomen zaligheid is de groei vereist. Wie van groei niet weet, moet vrezende eindstreep niet te halen.

VRAGEN

1. Hebreeën 5 spreekt over geestelijke onvolwassenheid; welke aansporingen bevatten de verzen 11 en 12 voor ons? Wordt in de verzen 11-14 ook een aanwijzing gegeven voor het gehalte van de prediking?

2. Wat is in Psalm 92 het verschil tussen de bloei en de groei van de goddelozen (vers 8) en van de rechtvaardige (vers 13-16)?
3. Waarom worden wij in het leven van de genade bij het klimmen van de jaren niet ouder, maar jonger? Wat is het geheim (vgl. Jes. 40:31; Joh. 15:5)?

Hand. 6 spreekt over een numerieke groei van de gemeente. Men heeft uitgerekend dat de groei van het aantal christenen nooit zo groot geweest is als in onze tijd: 92.000 per dag. In landen als China, Indonesië, Sudan en Zuid-Korea is sprake van een enorme groei. Wat zou de oorzaak zijn van deze groei? Ziet u in ons land, waar allerlei uitingen van het christelijk geloof uit de openbare samenleving verdwijnen, een kentering?

4. Met welke vier werkwoorden typeert Paulus in Kol. 2:6, 7 het wandelen in Christus?

Bespreek voor ieder woord afzonderlijk wat ermee bedoeld wordt en wat het ons te zeggen heeft.

Wat betekent het blijven bij hetgeen wij geleerd hebben (vgl. 2 Tim. 3:14)?

Heeft het ook iets te maken met catechese en gemeenteopbouw? Hoe functioneert dat in uw gemeente?

5. Als wij Efeziërs 4:15, 16 lezen valt het ons op dat het spreken over geestelijke groei steeds in het meervoud plaatsvindt. Wat heeft ons dat te zeggen?

De groei van de gemeente komt voort uit Christus, en tegelijk moeten alle leden het hunne bijdragen tot de wasdom en vastheid van het lichaam (vers 16). Kunt u dit concreet maken? Welke leerpunten liggen hierin voor onze plaats in de gemeente?

6. De oproep in 2 Petr. 3:18 heeft als achtergrond de dreiging van uitvallen door de verleiding van gruwelijke mensen (vers 17). Is die dreiging er vandaag nog (vgl. ook vers 3, 4)? Wat is noodzakelijk om staande te blijven?

Jezus volgen als levensweg Hoe kun je hierin groeien?

Groeien in het geloof helpt je om te leven als discipel van Jezus. Op een stimulerende en toegankelijke manier behandelt de auteur de inhoud, de middelen en de belemmeringen van geestelijke groei. Vanuit de Bijbel behandelt hij de thema's die bij geloven aan de orde komen, zoals lijden en volharding, gebed, bekering en heiliging. Doel van het groeien in geloof is de eer van God en het dienen van de naaste. De verdiepingsvragen maken het boek bruikbaar voor gespreksgroepen.

Dr. G. van den End (1942-2001) studeerde theologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en diende de hervormde gemeenten van o.m. Kampen, Huizen, Rijssen en Voorthuizen.

Een stimulerend boek dat
in een behoefte voorziet!

Ds. G.J. Mink in Credo

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 700
ISBN 978 90 435 3300 3

9 789043 533003